Hustadvika kommune
Tingplassen 1
6440 Elnesvågen

postmottak@hustadvika.kommune.no

Deres ref.: 2026/2050
Vår dato: 9. oktober 2026

Høringssvar om forskrift om satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager i Hustadvika kommune for 2027

NHO Geneo viser til kommunens høring av utkast til forskrift om satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager for 2027, med høringsfrist 11. oktober 2026. NHO Geneo er arbeidsgiver- og bransjeorganisasjon for private barnehager. Vi har gjennomgått høringsnotatet, forskriftsutkastet og regnearket med beregningsgrunnlaget.

Forskriftsutkastet bygger på KS' og PBLs forskriftsmodell. Den modellen fastsetter satsene, men gir de private barnehagene svake rettigheter når det gjelder dokumentasjon av uttrekk, medvirkning og innholdet i tilskuddsvedtakene. Forskriften om satser kan ikke påklages, og klage over det enkelte tilskuddsvedtaket gjelder anvendelsen av satsene. Grunnlaget må derfor være dokumentert og etterprøvbart før forskriften vedtas. NHO Geneo anbefaler at kommunen legger NHO Geneos modellforskrift (vedlegg 1) til grunn. Hjemmelsgrunnlaget for bestemmelsene er gjennomgått i vedlegg 2.

1. Frist for pensjonsvedtak og innplassering på sats

Høringsnotatet legger opp til at kommunen fatter enkeltvedtak om prosentsats for pensjonstilskudd 30. november 2026. Etter finansieringsforskriften § 1 tredje ledd skal enkeltvedtak om valg av prosentsats og om hva pensjonstilskuddet vil utgjøre per årsverk, fattes innen **31. oktober 2026**. Overgangsregelen i § 27 forlenger bare fristen for forskriften etter § 1 første ledd, som er **30. november 2026**. Vi ber kommunen justere fremdriftsplanen slik at pensjonsvedtakene fattes innen 31. oktober.

Høringsnotatet legger foreløpig til grunn 11 prosent for alle ordinære private barnehager og forutsetter at kommunen får tilsendt pensjonsavtalene. Valg av prosentsats skal bygge på pensjonsvilkårene til den enkelte barnehage, jf. barnehageloven § 19 b og finansieringsforskriften § 14. Utdanningsdirektoratet oppsummerer i tolkningsuttalelse 1. juli 2026 (ref. 2026/516, vedlegg 3):

> «Valg av pensjonssats skal bygge på en individuell vurdering av pensjonsvilkårene i den enkelte avtale uavhengig av om avtalen er en innskuddspensjonsordning, hybridordning eller ytelsesordning.»

Vedtaket bør vise hvilke pensjonsvilkår og hvilken dokumentasjon valget bygger på, jf. modellforskriften § 7.

2. Beregningsgrunnlaget kan ikke etterprøves fullt ut

Kommunen spør om beregningsgrunnlaget og avgrensningene er beskrevet tydelig nok til å kunne etterprøves. Svaret er nei på flere punkter. Høringsnotatet viser til kolonnen «Begrunnelse for korreksjon» i regnearket, men kolonnen er ikke fylt ut for noen regnskapslinje på funksjon 201 eller 221. Uttrekk er gjort ved å gruppere regnskapslinjer som «Barnehagemyndighet», «Lærlinger» eller «Annet», uten begrunnelse.

Etter Prop. 138 L (2024–2025) punkt 9.2.5.1 må kommunen kunne begrunne hva den klassifiserer som ordinære driftsutgifter, og skal likebehandle private og kommunale barnehager i denne vurderingen. Regelverkets kriterier avgjør, uavhengig av hvor utgiften er ført. Bevisbyrden for at et uttrekk er korrekt, ligger hos kommunen. Vi ber om en linjevis oppstilling av hvert uttrekk med beløp, funksjon og art, kategori, hjemmel og eventuell sats for ekstra grunntilskudd. Tabellen viser postene der beregningen må rettes eller dokumentasjon mangler, med virkning per heltidsplass beregnet med kommunens egne forutsetninger.

Post (funksjon 201)	Beløp 2025 (kr)	Virkning per plass 0–2 / 3–6 år (kr)	Hva kommunen må rette eller dokumentere
IKT, ansvar 13004: fratrekk på 50 % i arket «Selvkost og satser»	131 851	835 / 464	Utgiften er allerede holdt utenfor i sin helhet. Det doble fradraget må fjernes.
IKT, ansvar 13004, art 13500, gruppert som barnehagemyndighet	263 702	inntil 1 669 / 927	Spesifiser tjenestene. Driftsnær og pedagogisk IKT skal inngå i grunnlaget.
Andre tilskudd og refusjoner, art 17000–18100	658 665	inntil 4 169 / 2 316	Vis for hver inntekt hvilke utgifter den dekker, og at utgiftene ligger i grunnlaget.
Kostpenger (art 16003) ut over matvarer i grunnlaget	98 147	403 / 403	Fradraget må begrenses til matutgiftene i grunnlaget.
Lærlinger, ansvar 11001	978 879	inntil 6 196 / 3 442	Vis at lærlingene kommer i tillegg til ordinær bemanning, og at bare deres egne lønnskostnader er holdt utenfor.
Barnehageansvarlig rådgiver, ansvar 20050: kjøp av tjenester fra kommuner, netto etter refusjon	192 212	inntil 1 217 / 676	Opplys hva kjøpet gjelder. Tjenester til kommunale barnehager er ordinær drift.
Prosjekt «Inkludering av barn og unge», ansvar 10000	117 472	inntil 744 / 413	Vis hvordan prosjektet er finansiert, og hvilken kategori uttrekket tilhører.

IKT
Slik vi leser regnearket, er kjøp av IKT-tjenester på ansvar 13004 (263 702 kroner) gruppert som barnehagemyndighet og dermed holdt utenfor i sin helhet. I arket «Selvkost og satser» trekkes i tillegg 50 prosent av det samme beløpet fra, med kommentaren at kostnaden opprinnelig er tatt med i varer og tjenester. Ifølge regnskapsoppstillingen inngår kostnaden ikke i den posten. Fratrekket på 131 851 kroner er et dobbelt fradrag og må fjernes.

Kommentaren i regnearket opplyser også at kostnaden delvis gjelder IKT som brukes i barnehagene. Etter Kunnskapsdepartementets brev 8. oktober 2026 (ref. 26/4497) skal rene driftsutgifter som ikke knytter seg til noen administrasjonsoppgave, dekkes gjennom grunntilskuddet. Digitalt utstyr og programvare som brukes i det pedagogiske arbeidet med barna, er slike utgifter og skal inngå i grunnlaget. Vi ber kommunen spesifisere IKT-kjøpet, vise hvilke administrasjonsoppgaver den delen som holdes utenfor knytter seg til, ta den driftsnære delen inn i grunnlaget og rette grupperingen som barnehagemyndighet.

Andre tilskudd og refusjoner
Kommunen har trukket fra 658 665 kroner i andre tilskudd og refusjoner. Fradraget forutsetter at utgiftene inntektene dekker, ligger i grunnlaget, jf. barnehageloven § 19 a første ledd. Posten består av øremerkede statstilskudd (381 418 kroner), refusjon fra staten (82 674), refusjon fra private (86 627), refusjon fra kommuner (54 183) og refusjon fra fylkeskommunen (53 763). For refusjon fra private og fra andre kommuner må kommunen vise hva refusjonen dekker. Refusjonen fra fylkeskommunen til Tornes barnehage bør kontrolleres særskilt. Gjelder den lærlinger, er inntekten trukket fra grunnlaget samtidig som lærlingutgiftene er holdt utenfor, og fradraget må reverseres. For uttrekkene på ansvar 20050 og 10000 i tabellen, og kompetansemidler på ansvar 30003 (34 230 kroner), gjelder at utgifter kommunen

finansierer selv, er ordinær drift med mindre vilkårene i barnehageloven § 19 a andre ledd eller finansieringsforskriften § 8 er oppfylt.

Kostpenger og lærlinger
Kommunen har trukket fra innbetalte kostpenger, ført som egenandeler, med 904 114 kroner. Matvarer i grunnlaget utgjør 805 967 kroner. Mat er en ordinær driftsutgift, og kostpengene motregnes som betaling for en del av den, jf. Prop. 138 L punkt 9.2.5.1. Fradraget kan ikke overstige verken de faktiske kostpengeinntektene eller matutgiftene i grunnlaget. Vi ber kommunen begrense fradraget til matutgiftene, eller dokumentere hvilke andre utgifter i grunnlaget egenandelene dekker.

Lærlingutgifter på ansvar 11001 er holdt utenfor med 978 879 kroner netto. Uttrekket forutsetter at lærlingene kommer i tillegg til den ordinære bemanningen, at bare lærlingenes egne lønnskostnader holdes utenfor, og at tilskudd holdes utenfor sammen med utgiftene. Vi ber kommunen bekrefte at bemanningsnormen og normen for pedagogisk bemanning oppfylles i de kommunale barnehagene uten lærlingene, og at ekstrahjelp og annen lønn på ansvaret gjelder lærlingene.

3. Forskriftsteksten

Dokumentasjon og uttrekk (utkastets §§ 3 og 5)
Utkastets § 3 sier at «sosiale utgifter» er trukket fra. Barnehageloven § 19 a første ledd gir fradrag for pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter, og ordlyden bør følge loven. Utkastets § 5 viser til regnearket og til KS' og PBLs veileder. En henvisning til en veileder binder ikke kommunen og gir barnehagene ingen rettigheter. Forskriften bør selv fastsette at grunnlaget spesifiseres på art- og linjenivå, at hvert uttrekk begrunnes, og at fradrag for inntekter forutsetter at de tilhørende utgiftene ligger i grunnlaget. Kommunen opplyser at ingen utgifter er holdt utenfor etter barnehageloven § 19 a andre ledd i år. Regelen om ekstra grunntilskudd ved slike uttrekk bør likevel stå i forskriften, jf. modellforskriften § 4. Vi foreslår at modellforskriften §§ 3 og 4 tas inn. Kjernen er denne ordlyden:

> For hver utgiftspost kommunen holder utenfor beregningsgrunnlaget, skal beløp, KOSTRA-funksjon og art, rettslig grunnlag og begrunnelse oppgis. Dette gjelder også fratrekk etter barnehageloven § 19 a første ledd og utgifter kommunen mener ikke er ordinære driftsutgifter.
>
> Trekker kommunen inntekter fra i beregningsgrunnlaget, skal kommunen vise hvilke utgifter inntektene knytter seg til, og at disse utgiftene inngår i grunnlaget. Fradraget kan ikke overstige de faktiske inntektene i regnskapsåret eller de tilhørende utgiftene i grunnlaget. Dette gjelder ikke fradraget for foreldrebetaling etter finansieringsforskriften § 6.

Administrativ justering av satser (utkastets § 3)
Utkastet åpner for at satsene justeres administrativt uten forhåndsvarsel ved endret deflator, endret maksimalpris, lavere lokal foreldrebetaling og endringer i lov eller forskrift, med henvisning til forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav c. Unntaket gjelder der forhåndsvarsling «må anses åpenbart unødvendig», og må vurderes konkret for hver endring. Justering for deflator og maksimalpris kan reguleres i forskriften som en beregningsregel, slik at satsen følger av forskriften uten ny høring. Andre endringer er forskriftsendringer som krever høring og kunngjøring, jf. forvaltningsloven §§ 37 og 38. Vi foreslår at forbeholdet erstattes med modellforskriften § 6:

> Satsgrunnlaget indeksreguleres med kommunal deflator før kommunen fatter enkeltvedtak om tilskudd, jf. finansieringsforskriften § 4 første ledd. Kommunen skal benytte korrekte og oppdaterte deflatortall, og vise hvilken deflator og hvilke indekstall som er anvendt.
>
> Den endelige satsen kan bli justert på bakgrunn av endringer i kommunal deflator og maksimalprisen. Justeringen følger av forskriften og krever ikke ny høring. Kommunen skal vise hvordan justeringen er beregnet i enkeltvedtaket.

Pensjon, medvirkning og enkeltvedtak (utkastets § 6)
Utkastet mangler bestemmelser om valg av pensjonssats, høring ved senere endringer, innsyn og innholdet i enkeltvedtak. Utkastets § 6 viser til finansieringsforskriften § 3, som bare fastsetter at det skal fattes vedtak. Vi anbefaler at modellforskriften §§ 7, 8 og 10 tas inn. Paragraf 10 krever at vedtaket viser hvilke satser som er lagt til grunn og hvordan de er anvendt for grunntilskudd, ekstra grunntilskudd, pensjonstilskudd og eiendomstilskudd, og at det opplyser om innsyn og klageadgang til statsforvalteren, jf. finansieringsforskriften § 22. Hjemmelsfeltet bør vise til finansieringsforskriften § 1 første ledd, jf. barnehageloven § 19 a, og paragrafnummereringen bør rettes, siden utkastet mangler § 4.

4. Videre prosess og forbehold

NHO Geneo ber kommunen rette det doble IKT-fradraget, legge frem en linjevis oppstilling av uttrekkene og dokumentere postene i tabellen før saken behandles i hovedutvalget 4. november 2026. Dersom satsene endres etter høringen, ber vi om å få uttale oss om endringen før forskriften vedtas, jf. forvaltningsloven § 37. Vår gjennomgang innebærer ikke at NHO Geneo godkjenner beregningen, og er ikke til hinder for senere innsigelser eller klage over tilskuddsvedtak.

Vennlig hilsen
NHO Geneo

Torbjørn Sølsnæs
Bransjedirektør

Vedlegg:
1. NHO Geneos modellforskrift
2. NHO Geneos notat om begrunnelse og hjemmelsvurdering
3. Utdanningsdirektoratets brev 1. juli 2026, ref. 2026/516